ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1978

Vyhlásené: 23.06.1978 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

63

ZÁKON

z 21. júna 1978

o opatreniach v sústave základných a stredných škôl

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1
Účel zákona

(1) Ďalší rozvoj socializmu kladie zvýšené požiadavky na každého člena socialistickej spoločnosti a vyžaduje, aby sa výchova a vzdelávanie v Československej socialistickej republike stále prehlbovalo a zdokonaľovalo.

(2) Účelom zákona je vytvoriť v školskej sústave podmienky postupného zavádzania stredného vzdelania a úplného stredného vzdelania všetkej mládeži.

(3) Do jednotnej školskej sústavy sa zaraďujú nové druhy škôl, ktorými sú základná škola a stredné odborné učilište, ustanovuje sa dĺžka povinného vzdelávania a povinnej školskej dochádzky i spôsob jej plnenia a stupne vzdelania získavaného žiakmi.

PRVÁ ČASŤ
VÝCHOVA A VZDELÁVANIE V ZÁKLADNÝCH A STREDNÝCH ŠKOLÁCH

PRVÝ DIEL
ZÁKLADNÁ ŠKOLA A ZÁKLADNÁ DEVÄŤROČNÁ ŠKOLA

Základná škola

§ 2

(1) Základná škola poskytuje základy všeobecného polytechnického vzdelania; zabezpečuje rozumovú výchovu, výchovu k vedeckému svetovému názoru, politickú výchovu, výchovu k socialistickému vlastenectvu a proletárskemu internacionalizmu, morálnu, pracovnú, estetickú, telesnú výchovu a brannú výchovu žiakov.

(2) Základná škola pripravuje žiakov na štúdium na všetkých druhoch stredných škôl, na ktorých všetka mládež pokračuje v povinnej školskej dochádzke a dosahuje stredné vzdelanie.

§ 3

(1) Základná škola má osem ročníkov; tvorí ju prvý stupeň s prvým až štvrtým ročníkom a druhý stupeň s piatym až ôsmym ročníkom. Na prvom stupni si žiaci osvojujú základné vedomosti a zručnosti, získavajú základné poznatky o prírode a spoločnosti, základné pracovné návyky a

návyky kolektívneho správania. Druhý stupeň obsahove nadväzuje na prvý stupeň a rozvíja výchovný a vzdelávací základ, ktorí žiaci získali na prvom stupni.

(2) V miestach, kde nie sú podmienky na zriadenie všetkých ôsmych ročníkov základnej školy, sa môže zriadiť základná škola iba s ročníkmi prvého stupňa. Žiaci, ktorí skončia posledný ročník takej školy, pokračujú v povinnej školskej dochádzke na základnej škole so všetkými ročníkmi, do obvodu ktorej základná škola iba s ročníkmi prvého stupňa patrí.

§ 4
Základná deväťročná škola

(1) Základná deväťročná škola poskytuje základné všeobecné a polytechnické vzdelanie, prípravu na spoločensky prospešnú prácu a na ďalšie vzdelávanie, výchovu k vedeckému svetovému názoru, rozumovú výchovu, morálnu a politickú, estetickú, telesnú, brannú výchovu a pracovnú výchovu.

(2) V miestach, kde nie sú podmienky na zriadenie všetkých deviatich ročníkov základnej deväťročnej školy, sa môže zriadiť základná deväťročná škola iba s nižšími ročníkmi (do piateho ročníka). Žiaci, ktorí skončia posledný ročník takej školy, pokračujú v školskej dochádzke na základnej deväťročnej škole so všetkými ročníkmi, do obvodu ktorej základná deväťročná škola iba s nižšími ročníkmi patrí.

(3) Žiakom základnej deväťročnej školy, ktorí splnia povinnosť školskej dochádzky, ale nedosiahnu vzdelanie, ktoré poskytuje táto škola, sa môže povoliť ďalšia dochádzka do školy, najdlhšie však do konca školského roka, v ktorom žiak dosiahne vek šestnásť rokov. Ak občan ani takto nezískal základné vzdelanie, umožní mu organizácia, v ktorej je zamestnaný, aby si ho doplnil popri zamestnaní.

DRUHÝ DIEL
STREDNÉ ŠKOLY

Prvý oddiel
Štúdium na stredných školách

§ 5

(1) Stredné školy poskytujú stredné vzdelanie alebo úplné stredné vzdelanie, výchovu k vedeckému svetovému názoru, rozumovú, morálnu a politickú výchovu, výchovu k socialistickému vlastenectvu a k proletárskemu internacionalizmu, pracovnú, estetickú, telesnú výchovu a brannú výchovu; pripravujú na výkon povolania a na ďalšie vzdelávanie.

(2) Na štúdium na stredných školách sa žiaci pripravujú podľa schopností, záujmov a zdravotného stavu a v súlade s potrebami socialistickej spoločnosti.

(3) Do stredných odborných učilíšť, na gymnáziá, na stredné odborné školy, na konzervatóriá a na odborné školy sa prijímajú žiaci, ktorí úspešne skončili deviaty ročník základnej deväťročnej školy, a aj žiaci, ktorí úspešne skončili ôsmy ročník základnej deväťročnej školy.

(4) Ministerstvo školstva Českej socialistickej republiky a Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ministerstvá školstva republík“) ustanovia podrobnosti o prijímaní žiakov na štúdium na stredných školách, nomenklatúru študijných odborov na stredných školách, sústavu učebných odborov a dĺžku a organizáciu prípravy mládeže na robotnícke povolania v jednotlivých učebných odboroch.

Druhý oddiel
Druhy stredných škôl

Stredné odborné učilište

§ 6

(1) Stredné odborné učilište poskytuje úplné stredné vzdelanie vo štvorročnom štúdiu, v ktorom pripravuje na výkon robotníckych povolaní náročných na teoretické vedomosti, na technicko-hospodárske činnosti prevádzkového charakteru v odvetviach národného hospodárstva i na štúdium na vysokej škole.

(2) Stredné odborné učilište zabezpečuje teoretickú prípravu, praktickú prípravu a výchovu mimo vyučovania.

(3) Štvorročné štúdium na strednom odbornom učilišti sa ukončuje maturitnou skúškou, ktorej súčasťou je záverečná učňovská skúška.

§ 7

(1) Stredné odborné učilište poskytuje stredné vzdelanie v trojročnom alebo dvojročnom štúdiu, v ktorom pripravuje na výkon robotníckych povolaní zodpovedajúcich zvolenému odboru.

(2) Trojročné štúdium alebo dvojročné štúdium sa ukončuje úspešným absolvovaním posledného ročníka a záverečnou učňovskou skúškou.

§ 8
Gymnázium

(1) Gymnázium poskytuje úplné stredné vzdelanie; pripravuje na štúdium na vysokých školách a poskytuje odbornú prípravu na výkon povolaní a činností v národnom hospodárstve, správe a kultúre určených Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí po dohode s ministerstvami školstva republík.

(2) Štúdium na gymnáziu trvá štyri roky a ukončuje sa maturitnou skúškou.

§ 9
Stredná odborná škola

(1) Stredná odborná škola poskytuje úplné stredné vzdelanie; pripravuje pre technicko-hospodárske, zdravotnícke, sociálno-právne, výtvarné, pedagogické, administratívne a iné činnosti v odvetví národného hospodárstva, správy a kultúry, ktoré určí Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí po dohode s ministerstvami školstva republík. Stredná odborná škola pripravuje aj na štúdium na vysokej škole.

(2) Štúdium na strednej odbornej škole trvá štyri roky a ukončuje sa maturitnou skúškou.

(3) Stredná odborná škola pripravuje aj absolventov gymnázií pre činnosti uvedené v odseku 1.

(4) Spôsob a dĺžku štúdia absolventov gymnázií na stredných odborných školách ustanovia ministerstvá školstva republík; spôsob a dĺžku štúdia absolventov gymnázií na stredných zdravotníckych školách ustanovia Ministerstvo zdravotníctva Českej socialistickej republiky a Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky po dohode s ministerstvami školstva republík.

§ 10
Konzervatórium

(1) Konzervatórium poskytuje úplné stredné vzdelanie; pripravuje na uplatnenie v odboroch hudby, spevu, tanca a hudobno-dramatického umenia, ako aj na štúdium na vysokej škole.

(2) Štúdium na konzervatóriu trvá štyri roky a ukončuje sa maturitnou skúškou.

(3) Konzervatóriá určené ministerstvami školstva republík poskytujú v ďalšom jednoročnom alebo dvojročnom štúdiu vyššie vzdelanie v odboroch hudby, spevu, tanca a hudobno-dramatického umenia.

§ 11
Stredná škola pre pracujúcich

(1) Stredná škola pre pracujúcich dopĺňa a rozširuje všeobecné a odborné vzdelanie pracujúcich, ktorí vykonali záverečnú učňovskú skúšku, a poskytuje im úplné stredné vzdelanie potrebné na výkon náročných robotníckych povolaní, technicko-hospodárskych činností prevádzkového charakteru i na štúdium na vysokej škole.

(2) Štúdium na strednej škole pre pracujúcich trvá pre absolventov trojročných učebných odborov dva roky, pre absolventov dvojročných učebných odborov tri roky; ukončuje sa maturitnou skúškou.

(3) Strednú školu pre pracujúcich zriaďuje a zrušuje socialistická organizácia so súhlasom národného výboru alebo národný výbor pre organizácie, ktoré riadi alebo spravuje.

§ 12
Odborná škola

(1) Odborná škola poskytuje stredné vzdelanie a pripravuje pre výrobné, technicko-hospodárske, zdravotnícke, administratívne a iné činnosti v odvetví národného hospodárstva, správy a kultúry, ktoré určí Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí po dohode s ministerstvami školstva republík.

(2) Štúdium na odbornej škole trvá dva až tri roky; ukončuje sa úspešným absolvovaním posledného ročníka.

(3) Dĺžku štúdia na odborných školách ustanovia ministerstvá školstva republík. Dĺžku štúdia na zdravotníckych odborných školách ustanovia Ministerstvo zdravotníctva Českej socialistickej republiky a Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky po dohode s ministerstvami školstva republík.

§ 13
Odborné učilište

(1) Odborné učilište[1]) poskytuje stredné vzdelanie v trojročnej alebo dvojročnej príprave v učebnom pomere; pripravuje na výkon robotníckych povolaní zodpovedajúcich zvolenému odboru. Súčasťou prípravy na výkon robotníckych povolaní je odborný výcvik.

(2) Odborné učilište zabezpečuje aj mimoškolskú a mimopracovnú výchovu.

(3) Do trojročnej a dvojročnej prípravy sa prijímajú iba žiaci, ktorí skončili povinnú školskú dochádzku. Trojročná i dvojročná príprava sa ukončuje záverečnou učňovskou skúškou.

§ 14
Učňovská škola

(1) Učňovská škola[1]) poskytuje učňom prijatým do učebného pomeru v rámci stredného vzdelania teoretickú prípravu, prípadne mimoškolskú výchovu. Odborný výcvik týmto učňom poskytuje učňovské stredisko podľa osobitných predpisov.[2])

(2) Dĺžka prípravy na učňovskej škole sa riadi dĺžkou učebného pomeru.

(3) Do učňovskej školy dochádzajú len učni, ktorí skončili povinnú školskú dochádzku.

§ 15
Štvorročné učebné odbory ukončené maturitnou skúškou

(1) Odborné učilište a učňovská škola poskytujú aj úplné stredné vzdelanie vo štvorročnom učebnom pomere ukončenom maturitnou skúškou.

(2) Ministerstvá školstva republík po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi určujú, ktoré odborné učilištia a učňovské školy poskytujú úplné stredné vzdelanie vo štvorročných učebných odboroch ukončených maturitnou skúškou.

(3) Na žiakov prijatých z ôsmeho ročníka základnej deväťročnej školy do štvorročného učebného odboru ukončeného maturitnou skúškou sa vzťahujú ustanovenia § 20.

(4) Do prvých ročníkov štvorročných učebných odborov ukončených maturitnou skúškou sa žiaci naposledy príjmu na školský rok 1978/79.

Tretí oddiel
Osobitné ustanovenia o stredných školách

§ 16
Zriaďovanie a zrušovanie stredného odborného učilišťa

(1) Stredné odborné učilište zriaďuje a zrušuje so súhlasom národného výboru generálne riaditeľstvo výrobnej hospodárskej jednotky alebo orgán, ktorý plní obdobnú funkciu. V odboroch, kde niet stredného článku riadenia, určí príslušný ústredný orgán, ktorý orgán na účely tohto zákona plní funkciu obdobnú funkcii generálneho riaditeľstva výrobnej hospodárskej jednotky.

(2) Stredné odborné učilište zriaďuje a zrušuje aj národný výbor pre organizácie, ktoré riadi alebo spravuje.

(3) Stredné odborné učilište môže zriadiť a zrušiť so súhlasom národného výboru a ministerstva školstva republiky aj hospodárska organizácia určená príslušným ústredným orgánom.

§ 17

Národný výbor môže so súhlasom orgánu, prípadne organizácie, ktorá stredné odborné učilište zriadila (§ 16), určiť, že na strednom odbornom učilišti sa mládež bude pripravovať aj pre potrebu iných organizácií.

§ 18
Riadenie stredného odborného učilišťa

(1) Ministerstvá školstva republík a národné výbory vykonávajú štátnu správu voči stredným odborným učilištiam podľa osobitných predpisov.

(2) Ústredné orgány vo svojej pôsobnosti vytvárajú podmienky prípravy mládeže na robotnícke povolania na stredných odborných učilištiach a túto prípravu organizujú a kontrolujú; pritom postupujú podľa zásad ustanovených ministerstvami školstva republík.

§ 19
Finančné a materiálne zabezpečenie stredného odborného učilišťa

(1) Generálne riaditeľstvá výrobných hospodárskych jednotiek, orgány, ktoré plnia obdobnú funkciu, a národné výbory (ďalej len „orgány alebo organizácie“), ktoré zriadili stredné odborné učilištia, zabezpečujú finančné a materiálne prostriedky na ich rozvoj a uhrádzajú ostatné náklady na prípravu mládeže, s výnimkou osobných nákladov na učiteľov teoretického vyučovania a nákladov na učebnice a školské potreby.

(2) Osobné náklady na učiteľov teoretického vyučovania na stredných odborných učilištiach a náklady na učebnice a školské potreby poskytované bezplatne uhrádzajú národné výbory.

(3) Organizácia, pre ktorú sa mládež pripravuje na výkon robotníckych povolaní na strednom odbornom učilišti zriadenom inými orgánmi alebo organizáciami, je povinná týmto orgánom alebo organizáciám nahradiť pomerný podiel nákladov, ktoré im vzniknú.

§ 20
Štúdium na strednom odbornom učilišti

(1) Na štvorročné, trojročné i dvojročné štúdium na strednom odbornom učilišti sa môžu prijímať žiaci po skončení ôsmeho ročníka základnej deväťročnej školy iba na odbory určené ministerstvami školstva republík po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi.

(2) Žiaci uvedení v odseku 1 uzavierajú učebnú zmluvu s organizáciou, pre ktorú sa pripravujú na výkon robotníckeho povolania, od začiatku kalendárneho roka, v ktorom skončia prvý ročník štúdia, pričom sa za deň nástupu do učebného pomeru určí prvý deň školského roka nasledujúceho po skončení povinnej školskej dochádzky. Organizácia môže odmietnuť uzavretie učebnej zmluvy len pre nespôsobilosť žiaka na výchovu vo zvolenom učebnom odbore. O tom, či je žiak spôsobilý na výchovu vo zvolenom odbore, rozhodne na žiadosť žiaka alebo jeho zákonného zástupcu národný výbor.

(3) Ustanovenie odseku 2 sa vzťahuje aj na žiakov, ktorí budú na odbory podľa odseku 1 prijatí po skončení deviateho ročníka základnej deväťročnej školy, pričom sa za deň nástupu do učebného pomeru pre týchto žiakov určí prvý deň školského roka nasledujúceho po skončení prvého ročníka štúdia.

(4) Na žiakov uvedených v odsekoch 1 a 3 sa v prvom ročníku štúdia vzťahujú predpisy platné pre žiakov ostatných stredných škôl; pri praktickej výučbe sú títo žiaci povinní plniť aj povinnosti vyplývajúce z predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, s ktorými boli oboznámení. Na žiakov, ktorí uzavreli učebnú zmluvu, sa po dni určenom za deň nástupu do učebného pomeru vzťahujú predpisy o učebnom pomere. Prvý ročník štúdia sa im započítava do učebnej doby.

(5) Orgány alebo organizácie, ktoré na stredných odborných učilištiach nimi riadených zabezpečujú žiakom zapísaným do prvých ročníkov plnenie povinnej školskej dochádzky, sú najmä povinné zabezpečovať výchovu a vzdelanie žiakov v rozsahu určenom učebnými plánmi a učebnými osnovami, starať sa o ich výchovu v čase mimo vyučovania, viesť ich k svedomitému plneniu povinností určených školským poriadkom, poskytovať im finančné a hmotné zabezpečenie a plniť povinnosti vyplývajúce z predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

§ 21
Pomaturitné štúdium a štúdium jednotlivých predmetov

(1) Stredné školy poskytujúce úplné stredné vzdelanie môžu podľa potreby organizovať pomaturitné štúdium a štúdium jednotlivých predmetov.

(2) V pomaturitnom štúdiu získavajú študujúci odbornú špecializáciu pre užší odbor alebo pre špecializované činnosti alebo si osvojujú nové poznatky vedy a techniky a spoločenských vied v odbore štúdia prv absolvovaného.

(3) V štúdiu jednotlivých predmetov získavajú študujúci vedomosti v rozsahu študovaného predmetu.

(4) Ministerstvá školstva republík ustanovia všeobecne záväzným právnym predpisom obsah, organizáciu a dĺžku pomaturitného štúdia a štúdia jednotlivých predmetov.

§ 22
Štúdium popri zamestnaní

(1) Stredné školy môžu organizovať štúdium pracujúcich popri zamestnaní. Štúdiom popri zamestnaní pracujúci získavajú stredné alebo úplné stredné vzdelanie alebo prehlbujú svoje vzdelanie.

(2) Štúdium popri zamestnaní sa organizuje ako večerné (smenové, cyklické), diaľkové alebo externé štúdium.

(3) Vzdelanie dosiahnuté štúdiom popri zamestnaní je rovnocenné so vzdelaním získaným na dennom štúdiu.

(4) Ministerstvá školstva republík po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi ustanovia všeobecne záväzným právnym predpisom dĺžku a organizáciu štúdia popri zamestnaní a podmienky, za ktorých sa pracujúci na štúdium prijímajú.

TRETÍ DIEL
ŠKOLY PRE MLÁDEŽ VYŽADUJÚCU OSOBITNÚ STAROSTLIVOSŤ

Úlohy škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť

§ 23

(1) Školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť poskytujú pomocou osobitných výchovných a vyučovacích metód, prostriedkov a foriem výchovu a vzdelanie žiakom mentálne, zmyslove alebo telesne postihnutým, žiakom s chybami reči a ťažko vychovateľným žiakom do tých čias, než splnia povinnú školskú dochádzku alebo než skončia štúdium na stredných školách, a to tak, aby boli pripravení na výkon povolania.

(2) Školami pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť sú základné školy (§ 24), stredné školy (§ 25 ods. 1), osobitné školy (§ 26) a pomocné školy (§ 27). Vzdelanie získané na základných školách a stredných školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť je rovnocenné so vzdelaním získaným na ostatných školách, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

(3) Do základných škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, do osobitnej školy a do pomocnej školy zaraďuje žiakov národný výbor.

(4) Ministerstvá školstva republík po prerokovaní s ministerstvom zdravotníctva a s ministerstvom práce a sociálnych vecí republiky ustanovia všeobecne záväzným právnym predpisom druhy, typy a názvy základných škôl a stredných škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, podmienky zaradenia žiakov do základných škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, do osobitných škôl a do pomocných škôl, podmienky predĺženia povinnej školskej dochádzky na týchto školách, podmienky predĺženia štúdia na stredných školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a postup pri obsahovej premene doterajších škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť na školy podľa tohto zákona.

§ 24

Základné školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť poskytujú v rozsahu primeranom postihnutiu žiakov základy všeobecného polytechnického vzdelania a rozvíjajú ich zručnosti; zriaďujú sa ako školy pre žiakov mentálne postihnutých, sluchove postihnutých, zrakove postihnutých, pre žiakov s chybami reči, pre žiakov telesne postihnutých, pre žiakov s viacerými chybami, pre ťažko vychovateľných žiakov a ako školy pri zdravotníckych zariadeniach.

§ 25

(1) Stredné školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť poskytujú stredné vzdelanie alebo úplné stredné vzdelanie. Na stredných školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť sa vzdelávajú telesne alebo zmyslove postihnutí žiaci, ktorí sa nemôžu vzdelávať spoločne so žiakmi ostatných stredných škôl.

(2) Dĺžka štúdia na stredných školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť je zhodná s dĺžkou štúdia na ostatných stredných školách. Ministerstvá školstva republík môžu štúdium na stredných školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť predĺžiť až o dva roky.

(3) Pre mládež zmyslove alebo telesne postihnutú a pre ťažko vychovateľnú mládež zriaďujú národné výbory odborné učilištia a stredné odborné učilištia pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.

(4) Mládež, ktorá skončila osobitnú školu, sa na výkon robotníckych povolaní pripravuje v osobitnom odbornom učilišti, v osobitných učebných odboroch. V osobitnom odbornom učilišti žiaci získavajú stredné vzdelanie v rozsahu zodpovedajúcom ich schopnostiam.

§ 26
Osobitná škola

(1) V osobitnej škole sa vzdelávajú žiaci s takými rozumovými nedostatkami, pre ktoré sa nemôžu s úspechom vzdelávať na ostatných školách.

(2) V osobitnej škole sa žiaci s ohľadom na stupeň rozumovej vyspelosti vyučujú podľa rozdielnych učebných osnov. Podľa osnov pre rozumove vyspelejších sa vyučujú žiaci, u ktorých možno predpokladať, že po skončení osobitnej školy budú môcť získať odbornú kvalifikáciu. Podľa učebných osnov pre rozumove zaostalejších sa vyučujú žiaci, ktorých pracovné a spoločenské uplatnenie musia síce riadiť iné osoby, ale sú schopní samostatne pracovať.

§ 27
Pomocná škola

Pomocná škola poskytuje základy vzdelania ťažko vzdelávateľným žiakom s takými nedostatkami rozumového vývoja, pre ktoré sa nemôžu vzdelávať ani v osobitnej škole. Obsah

výchovnej činnosti sa zameriava predovšetkým na vypestovanie návykov sebaobsluhy, osobnej hygieny a na rozvíjanie základných pracovných zručností s predmetmi dennej potreby.

ŠTVRTÝ DIEL
CELODENNÁ VÝCHOVA ŽIAKOV, INTERNÁTNA STAROSTLIVOSŤ O ŽIAKOV, SÚČASTI ŠKÔL

§ 28
Školy s celodennou výchovou a internátne školy

(1) V súlade s potrebami spoločnosti sa môžu zriaďovať základné školy, základné deväťročné školy, stredné školy a školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť ako školy s celodennou výchovou alebo ako internátne školy. Tieto školy poskytujú žiakom okrem vzdelania aj celodennú výchovu a hmotné zabezpečenie.

(2) Pre žiakov, ktorí nemôžu zo závažných dôvodov denne dochádzať do školy, možno na základnej škole, na základnej deväťročnej škole alebo na škole pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť zriadiť internát ako súčasť školy.

§ 29
Súčasti škôl

(1) Školská družina, školský klub, školské knižnice, internát a domov mládeže, prípadne iné súčasti určené ministerstvami školstva republík sú súčasťami škôl.

(2) Ak to vyžaduje účelnejšia organizácia výchovnovzdelávacej práce alebo iný závažný dôvod, môže národný výbor zriadiť súčasť školy podľa odseku 1 ako mimoškolské výchovné zariadenie, ktorého činnosť upravujú osobitné predpisy.

PIATY DIEL
ROZVÍJANIE NADANIA A TALENTOV ŽIAKOV

§ 30
Triedy a školy pre nadaných a talentovaných žiakov

Na základných školách, základných deväťročných školách a na stredných školách sa môžu zriaďovať triedy na rozvíjanie nadania a talentov žiakov; pre nadaných a talentovaných žiakov sa môžu zriaďovať aj školy poskytujúce výchovu a vzdelanie, ktoré sa inak získava na základnej škole alebo na základnej deväťročnej škole a na strednej škole.

DRUHÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ VZDELANIE, STREDNÉ VZDELANIE A ÚPLNÉ STREDNÉ VZDELANIE, POVINNÁ ŠKOLSKÁ DOCHÁDZKA, ŠKOLSKÝ ROK

PRVÝ DIEL
STUPNE VZDELANIA

§ 31
Základné vzdelanie

(1) Základné vzdelanie poskytuje základná deväťročná škola. Základné vzdelanie získavajú žiaci základnej deväťročnej školy skončením deviateho ročníka; získavajú ho aj žiaci, ktorí úspešne skončili ôsmy ročník základnej deväťročnej školy, ak boli prijatí do prvého ročníka strednej školy a do tohto ročníka nastúpili.

(2) Základné vzdelanie poskytujú aj školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť zriadené podľa prvších predpisov.[3]) Základné vzdelanie získavajú žiaci skončením posledného ročníka týchto škôl.

(3) Žiaci základnej deväťročnej školy, na ktorých sa začínajúc prvým ročníkom overoval štvorročný prvý stupeň a štvorročný druhý stupeň základnej školy, dosiahnu základné vzdelanie skončením ôsmeho ročníka základnej deväťročnej školy.

§ 32
Stredné vzdelanie a úplné stredné vzdelanie

(1) Stredné vzdelanie získavajú žiaci zapísaní do prvého ročníka základnej deväťročnej školy k 1. septembru 1975 alebo v predchádzajúcich rokoch a žiaci škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť zriadených podľa prvších predpisov[3]) úspešným skončením štúdia na stredných školách, na ktorých sa štúdium neukončuje maturitnou skúškou.

(2) Stredné vzdelanie získavajú žiaci zapísaní do prvého ročníka základnej deväťročnej školy k 1. septembru 1976 alebo v nasledujúcich rokoch, žiaci základnej školy a žiaci škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť zriadených podľa tohto zákona úspešným skončením základnej školy alebo školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a úspešným skončením prvého a druhého ročníka strednej školy.

(3) Pre žiakov uvedených v odseku 2 je vzdelávanie na základnej škole alebo na škole pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a v prvom a druhom ročníku strednej školy povinné, pokiaľ podľa tohto zákona neskončia svoje vzdelávanie na základnej škole alebo na škole pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.

(4) Úplné stredné vzdelanie poskytujú stredné školy, na ktorých sa štúdium ukončuje maturitnou skúškou; získava sa vykonaním maturitnej skúšky.

DRUHÝ DIEL
POVINNÁ ŠKOLSKÁ DOCHÁDZKA

§ 33
Školský rok

(1) Školský rok sa začína 1. septembra bežného roka a končí sa 31. augusta nasledujúceho roka; člení sa na obdobie školského vyučovania a obdobie školských prázdnin.

(2) Ministerstvá školstva republík upravujú podrobnosti o organizácii školského roka.

§ 34
Povinná školská dochádzka

(1) Povinná školská dochádzka sa začína začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, v ktorom dieťa dovŕši šiesty rok veku. Dieťa, ktoré dovŕši šiesty rok veku v čase od začiatku školského roka do konca kalendárneho roka, môže byť prijaté do školy, ak je telesne aj duševne primerane vyspelé a ak o to požiada jeho zákonný zástupca alebo pestún. Ak sa zistí, že dieťa nie je po dovŕšení šiesteho roka veku telesne alebo duševne primerane vyspelé, odloží sa mu začiatok povinnej školskej dochádzky o jeden školský rok.

(2) Povinná školská dochádzka pre žiakov základnej školy trvá desať rokov. Povinná školská dochádzka pre žiakov základnej deväťročnej školy trvá deväť rokov.

(3) Povinná školská dochádzka pre žiakov škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť zriadených podľa tohto zákona trvá desať rokov, ak sa im povinná školská dochádzka nepredĺžila podľa odseku 5.

(4) Povinná školská dochádzka žiakov pomocnej školy trvá osem rokov; títo žiaci sú od ďalšej povinnej školskej dochádzky oslobodení.

(5) Na školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, ktoré určí vláda Českej socialistickej republiky a vláda Slovenskej socialistickej republiky nariadením, trvá povinná školská dochádzka jedenásť rokov.

(6) Žiaci základnej deväťročnej školy, ktorí boli po získaní základného vzdelania v ôsmom ročníku tejto školy prijatí do prvého ročníka strednej školy, splnia povinnú školskú dochádzku skončením prvého ročníka strednej školy. Žiaci ôsmeho ročníka základnej deväťročnej školy, ktorí do prvého ročníka strednej školy nenastúpili, hoci boli doňho prijatí, skončia povinnú školskú dochádzku v základnej deväťročnej škole.

(7) Žiaci základnej školy plnia povinnú školskú dochádzku na základnej škole, žiaci škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť na škole pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a v prvom a druhom ročníku strednej školy, ak ju nesplnia len na základnej škole, prípadne na škole pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť. Povinnú školskú dochádzku splnia títo žiaci skončením vyučovacieho obdobia školského roka, v ktorom dovŕšia posledný rok povinnej školskej dochádzky.

(8) Ministerstvá školstva republík ustanovia podmienky, za ktorých môže žiak splniť povinnú školskú dochádzku na základnej škole alebo na škole pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.

§ 35
Prihlasovacia povinnosť, starostlivosť o školskú dochádzku

Zákonný zástupca dieťaťa alebo pestún je povinný prihlásiť školopovinné dieťa na zápis do školy a dbať na to, aby dochádzalo do školy pravidelne a včas; ak prihlási dieťa na dochádzku do školskej družiny alebo školského klubu, je povinný dbať na to, aby i tam dochádzalo pravidelne a včas.

§ 36
Oslobodenie od povinnej školskej dochádzky, zbavenie povinnosti vzdelávať sa

Žiaka, ktorý pre svoj zdravotný stav nemôže dochádzať do školy, oslobodí národný výbor trvale alebo dočasne od povinnej školskej dochádzky; súčasne rozhodne o inom spôsobe jeho vzdelávania. Dieťa, ktoré pre svoj duševný stav nie je schopné vzdelávania, zbaví národný výbor povinnosti vzdelávať sa.

TRETIA ČASŤ
SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 37
Zariadenia výchovného poradenstva

Školám, predškolským zariadeniam, školským zariadeniam, žiakom a ich zákonným zástupcom, zariadeniam a orgánom národných výborov zabezpečujúcim rozmiestnenie dorastu a starostlivosť o deti a mládež a ďalším organizáciám sa v otázkach výchovy a vzdelávania detí a mládeže

poskytuje poradenská služba v zariadeniach výchovného poradenstva. Úlohy a organizáciu zariadenia výchovného poradenstva upravuje osobitný predpis.

§ 38
Prevádzková prax

(1) Neoddeliteľnou súčasťou výchovy a vzdelávania na gymnáziách, odborných školách a stredných odborných školách je prevádzková prax žiakov.

(2) Socialistické organizácie podľa zásad ustanovených vládou Československej socialistickej republiky vytvárajú podmienky pre prevádzkovú prax žiakov a uhrádzajú osobné a vecné náklady s ňou spojené.

§ 39
Spoločensky prospešná práca

(1) Neoddeliteľnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov starších ako pätnásť rokov je spoločensky prospešná práca.

(2) Účasť žiakov na spoločensky prospešnej práci sa organizuje podľa zásad ustanovených vládou Československej socialistickej republiky.

§ 40
Finančné a hmotné zabezpečenie žiakov stredných škôl

(1) Žiakom stredných odborných učilíšť a žiakom odborných učilíšť a učňovských škôl uvedených v § 15 sa poskytuje z prostriedkov socialistických organizácií finančné zabezpečenie, ktorým sa sledujú výchovné ciele v súlade s potrebami národného hospodárstva; okrem mesačnej odmeny sa im môže poskytnúť odborové štipendium. Ak to vyžadujú potreby národného hospodárstva alebo sociálne či zdravotné pomery žiakov, poskytuje sa ubytovanie a stravovanie bezplatne. Žiakom sa môže poskytnúť ďalšie hmotné zabezpečenie.

(2) Žiakom gymnázií, odborných škôl a konzervatórií sa môže poskytnúť zo štátnych rozpočtových prostriedkov štipendium a hmotné zabezpečenie s prihliadnutím na ich sociálne pomery a prospech; žiakom stredných odborných škôl a stredných škôl pre pracujúcich sa môže poskytnúť štipendium a hmotné zabezpečenie zo štátnych rozpočtových prostriedkov alebo štipendium a hmotné zabezpečenie z prostriedkov socialistických organizácií.

(3) Ministerstvá školstva republík po dohode s Ministerstvom práce a sociálnych vecí republiky a po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi upravia všeobecne záväzným právnym predpisom podľa zásad ustanovených vládou Československej socialistickej republiky

a) podrobnosti o poskytovaní finančného a hmotného zabezpečenia žiakov stredných odborných učilíšť a žiakov odborných učilíšť a učňovských škôl uvedených v § 15,

b) podrobnosti o poskytovaní štipendií a o hmotnom zabezpečení žiakov gymnázií, odborných škôl, stredných odborných škôl, konzervatórií a stredných škôl pre pracujúcich.

§ 41
Spolupráca škôl so Socialistickým zväzom mládeže a s Pionierskou organizáciou Socialistického zväzu mládeže

(1) Na výchovnom procese so žiakmi v čase mimo vyučovania sa zúčastňujú Socialistický zväz mládeže a Pionierska organizácia Socialistického zväzu mládeže.

(2) Na základných školách, na základných deväťročných školách a na základných školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť pôsobí Pionierska organizácia Socialistického zväzu mládeže; na stredných školách pôsobí Socialistický zväz mládeže.

(3) Školy spolupracujú s organizáciami uvedenými v odseku 1 najmä pri rozvoji ideovo-politickej výchovy a spoločenskej aktivity žiakov a pri vytváraní organizačnej základne týchto organizácií na školách.

(4) Na zásadách spolupráce škôl so Socialistickým zväzom mládeže a s Pionierskou organizáciou Socialistického zväzu mládeže sa ministerstvá republík dohodnú s príslušným ústredným výborom Socialistického zväzu mládeže.

ŠTVRTÁ ČASŤ
PRECHODNÉ, ZÁVEREČNÉ, SPLNOMOCŇOVACIE A ZRUŠOVACIE USTANOVENIA

PRVÝ DIEL
PRECHODNÉ USTANOVENIA

§ 42

(1) Národné výbory môžu najneskoršie do začiatku školského roka 1983/84 zriaďovať stredné odborné učilištia, ktoré poskytujú iba teoretickú prípravu. Praktickú prípravu a výchovu mimo vyučovania poskytujú strediská praktického vyučovania.

(2) Stredisko praktického vyučovania podľa odseku 1 (ďalej len „stredisko“) je zariadením organizácie, pre ktorú sa mládež pripravuje; zriaďuje ho riaditeľ (vedúci) tejto organizácie so súhlasom národného výboru. Vedúceho strediska v otázkach výchovy a vyučovania metodicky vedie riaditeľ stredného odborného učilišťa, ktoré poskytuje mládeži teoretickú prípravu.

§ 43

Na žiakov, ktorí pred účinnosťou tohto zákona uzavreli v deviatom ročníku základnej deväťročnej školy učebnú zmluvu a majú sa vzdelávať na strednom odbornom učilišti, sa v školskom roku 1978/79 vzťahujú predpisy upravujúce učebný pomer.

DRUHÝ DIEL
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 44

(1) Žiaci zapísaní k 31. augustu 1978 do prvého a druhého ročníka doterajšej základnej deväťročnej školy sa 1. septembra 1978 stávajú žiakmi príslušných ročníkov základnej školy.

(2) Na základnej deväťročnej škole sa 1. septembra 1978 a v nasledujúcich rokoch neotvorí prvý ročník. Základná deväťročná škola sa zruší 31. augustom 1984.

§ 45

(1) Do prvého ročníka osobitných škôl, pomocných škôl, základných škôl pre nepočujúcich žiakov, pre žiakov so zvyškami sluchu, pre nevidomých žiakov, pre žiakov so zvyškami zraku a pre žiakov s viacerými chybami sa žiaci zapíšu 1. septembra 1978.

(2) Žiaci zapísaní k 31. augustu 1978 do prvého a druhého ročníka doterajších škôl pri zdravotníckych zariadeniach, škôl pre nedoslýchavých žiakov, pre slabozrakých žiakov, pre telesne postihnutých žiakov, škôl pre žiakov s chybami reči a škôl pre ťažko vychovateľných žiakov sa 1.

septembra 1978 zapíšu do druhého a tretieho ročníka obdobných škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť zriadených podľa tohto zákona.

(3) Na školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť podľa odseku 2 zriadených podľa prvších predpisov[3]) sa 1. septembra 1978 a v nasledujúcich rokoch prvý ročník neotvorí.

(4) Doterajšia pomocná škola sa zruší 31. augustom 1979, doterajšia osobitná škola, základná deväťročná škola pre nevidomých žiakov, základná deväťročná škola pre žiakov so zvyškami zraku, osobitná škola pre nevidomých žiakov, osobitná škola pre žiakov so zvyškami zraku, osobitná škola pre slabozrakých žiakov a osobitná škola pre nedoslýchavých žiakov sa zrušia 31. augustom 1986. Doterajšia základná deväťročná škola pre nepočujúcich žiakov, základná deväťročná škola pre žiakov so zvyškami sluchu, osobitná škola pre nepočujúcich žiakov a osobitná škola pre žiakov so zvyškami sluchu sa zrušia 31. augustom 1987.

(5) Žiaci škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť zriadených podľa prvších predpisov,[3]) ktorí v deň nadobudnutia účinnosti tohto zákona plnia povinnú školskú dochádzku, skončia povinnú školskú dochádzku podľa predpisov vydaných pre tieto školy.

(6) Doterajšie učňovské školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť sa 31. augustom 1978 zrušujú. 1. septembrom 1978 sa miesto nich zriadia odborné učilištia podľa tohto zákona.

§ 46

(1) Na vojenské školy, ktoré poskytujú úplné stredné vzdelanie, sa vzťahujú ustanovenia § 1, 5, 8, 9, 10, § 11 ods. 1, § 21, 22, § 28 ods. 1, § 29 ods. 1, § 30, § 31 ods. 1, § 32 ods. 2 až 4, § 33, § 34 ods. 2 a 6, § 38, 39, 41, 50 a § 52 ods. 1 písm. a).

(2) Stredné vojenské školy riadi Federálne ministerstvo národnej obrany; pri zabezpečovaní povinnej školskej dochádzky a vo všeobecnopedagogických veciach postupuje po dohode s ministerstvami školstva republík.

(3) Pôsobnosť vo veciach stredných škôl, ktorú majú ministerstvá školstva republík alebo iné štátne orgány, vykonáva voči stredným vojenským školám Federálne ministerstvo národnej obrany.

§ 47

(1) Na školy Zboru národnej bezpečnosti, ktoré poskytujú úplné stredné vzdelanie, sa vzťahujú ustanovenia § 1, 5, 8, 9, 11, 22, § 32 ods. 4, § 33 a 38.

(2) Stredné školy Zboru národnej bezpečnosti riadi Federálne ministerstvo vnútra; vo všeobecnopedagogických veciach postupuje po dohode s ministerstvami školstva republík.

(3) Pôsobnosť vo veciach stredných škôl, ktorú majú ministerstvá školstva republík alebo iné štátne orgány, vykonáva voči stredným školám Zboru národnej bezpečnosti Federálne ministerstvo vnútra.

§ 48

Na školy Zboru nápravnej výchovy Českej socialistickej republiky a Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky, ktoré poskytujú úplné stredné vzdelanie, sa vzťahujú ustanovenia § 1, 5, 8, 9, 11, 22, § 32 ods. 4, § 33 a 38.

§ 49

(1) Pôsobnosť Ministerstva zdravotníctva Českej socialistickej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky vo veciach zdravotníckych škôl, ustanovená osobitnými predpismi,[4]) je nedotknutá.

(2) Na prípravu mládeže pre robotnícke povolania, ak tento zákon neustanovuje inak, sa vzťahuje zákon č. 89/1958 Zb. o výchove dorastu na povolanie v učebnom pomere (učňovský zákon).

§ 50

Opatrenia urobené v súlade s týmto zákonom na prípravu a overenie zmien v školskej sústave sa považujú za opatrenia podľa tohto zákona.

§ 51

Ministerstvá školstva republík riadia podľa zásad a v rozsahu ustanovenom vládou Československej socialistickej republiky pokusné overovanie organizácie, foriem i obsahu výchovy a vzdelávania na základných školách, na základných deväťročných školách, na školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a na stredných školách.

TRETÍ DIEL
SPLNOMOCŇOVACIE USTANOVENIA

§ 52

(1) Ministerstvá školstva republík po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi ustanovia všeobecne záväzným právnym predpisom

a) povinné ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov v rámci jednotnej sústavy ďalšieho vzdelávania pedagogických pracovníkov a podrobnosti o jeho organizácii, obsahu, forme, dĺžke a spôsobe skončenia,

b) kvalifikačné predpoklady pre výkon výchovno-vzdelávacej činnosti a podmienky, za ktorých môže vykonávať výchovno-vzdelávaciu činnosť cudzinec alebo ten, kto získal odbornú spôsobilosť v cudzine.

(2) Ministerstvá školstva republík vydávajú všeobecne záväzné právne predpisy o výchovno-vzdelávacej činnosti škôl a súčastí škôl uvedených v tomto zákone.

ŠTVRTÝ DIEL
ZRUŠOVACIE USTANOVENIA

§ 53

(1) Zrušujú sa:

1. § 5 až 15, § 20, § 21 a § 34 zákona č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania (školský zákon),
2. zákon č. 168/1968 Zb. o gymnáziách,
3. zákonné opatrenie Predsedníctva Národného zhromaždenia č. 30/1956 Zb. o úprave platových pomerov učiteľov a vychovávateľov,
4. vládna vyhláška č. 51/1962 Zb. o podnikových inštitútoch,

5. vyhláška Ministerstva školstva Českej socialistickej republiky č. 103/1969 Zb. o organizácii gymnázií a štúdiu na nich v znení vyhlášky Ministerstva školstva Českej socialistickej republiky č. 85/1974 Zb., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva Českej socialistickej republiky č. 103/1969 Zb. o organizácii gymnázií a štúdiu na nich,
6. vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky č. 104/1969 Zb. o zriaďovaní gymnázií, ich organizácii a štúdiu na nich v znení vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky č. 93/1974 Zb., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky č. 104/1969 Zb. o zriaďovaní gymnázií, ich organizácii a štúdiu na nich.

(2) Nedotknuté zostáva nariadenie vlády Československej socialistickej republiky č. 58/1973 Zb. o internátnych stredných školách pre pracujúcich a o hospodárskom zabezpečení študujúcich na týchto školách.

§ 54
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1978.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

1) Zákon č. 89/1958 Zb. o výchove dorastu na povolanie v učebnom pomere (učňovský zákon).

2) § 24 zákona č. 89/1958 Zb. o výchove dorastu na povolanie v učebnom pomere (učňovský zákon).

3) Zákon č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania (školský zákon).

4) Zákon č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.